

Stichting Vriendenkring Kasteel Amerongen

Bulletin april 2018

Van de voorzitter

Het is gedaan met de rust: Kasteel Amerongen ontwaakt uit de winterslaap

De winter liet nog even zijn tanden zien met strenge vorst die te laat kwam voor de echte Elfstedenkoorts. Nu dat voorbij is kunnen we weer zonder mutsen en jassen naar buiten. Het algemeen gevoelen laat zich het best omschrijven met : laat de lente nu maar komen, we verlangen naar meer warmte, naar groen, naar groei en nieuwe belevenissen.

Met dit bulletin is het programma bijgesloten voor de koffieconcerten in 2018. De muziekcommissie heeft er hard aan gewerkt en het programma oogt volwassen en is veelzijdig en aantrekkelijk; U moet dit echt eens gaan meemaken. Maar dat is nog niet alles op muzikaal gebied. In de periode tot en met oktober staan ook avondconcerten gepland. Raadpleeg regelmatig de website om van het aanbod op de hoogte te blijven. Als eerste op 26 mei een optreden van het Ragazze Quartet met werken van o.a. van Beethoven en Mendelssohn.

Op 12 juli verwelkomen we al weer op het voorplein de fanfare Ons Genoegen, die zich voorbereidt op het 100-jarig bestaan in 2019. Toen we samen met hun jubileumcommissie het verleden indoken werd weer eens duidelijk welke belangrijke rol kasteel Amerongen en met name Graaf Bentinck al bij de oprichting en nog vele jaren daarna als beschermheer en mecenas van het springlevende muziekgezelschap heeft gespeeld: vrienden voor het leven dus!

Onze projecten ter uitbreiding en verfraaiing van kasteel en tuin zijn weer talrijk in 2018. Enkele voorbeelden: De houten sokkel onder het ruitersstandbeeld van koning-stadhouder Willem III wordt in april vervangen door hardsteen, dat de jaren zal kunnen trotseren. En de Vriendenkring maakt de aanleg van een kleine wijngaard in de boventuin mede mogelijk: over enkele jaren drinken we een witte Chateau Amerongen.

Let u ook op nadere mededelingen over het thema-project "Help, de keizer komt" waarin de komst van Wilhelm II naar kasteel Amerongen wordt herdacht (looptijd project van 3 juni tot en met 2 december).

Geniet ervan!
Hans Herremans

Ragazze Quartet

Openingstijden Kasteel Amerongen

1 april tot en met 31 oktober: dinsdag tot en met zondag van 11.00u tot 17.00u. Rondleidingen: 12.00u, 13.00u, 14.00u, 15.00u en 16.00u

www.kasteelamerongen.nl

Queen Elisabeth Hospital
School Choir

Geslaagde seizoens- presentatie

Op woensdag 14 februari om 19.00 uur werd in een koud kasteel Amerongen het muziekprogramma voor het jaar 2018 gepresenteerd aan ruim honderd aanwezigen op de Bovengalerij. De koude werd met succes bestreden met een hartverwarmend optreden van leerlingen van de Queen Elisabeth Hospital School uit Bristol. De groep van ruim twintig leerlingen maakte een tour door West-Europa en deed gelukkigerwijs maar niet toevallig ook kasteel Amerongen aan. Uit hun midden waren verschillende ensembles gevormd door hun muzikaal leider Stefan Hofkes (zoon van onze rondleidster Elsa Frijlink), waaronder een zangkoor en een instrumentaal ensemble. Stefan heeft ons in het verleden al vaker positief verrast met muzikale bijdragen op het kasteel. Het ontwapende optreden van de leerlingen viel bij de aanwezigen zeer in de smaak. De jonge musici hadden zelf ook genoten van de sfeer en ambiance op het Kasteel, zo gingen zij tevreden in de bus en de volgende dag naar huis. Op 15 april a.s. gaan we van start met het eerste koffieconcert *Beluister mijn gedachten* door Albine le Pair (piano) en Tjeerd van Wimersma (poëzie en gedicht).

Agenda Kasteel Amerongen

15 april | 11:00

Koffieconcert: Beluister mijn gedachten
met Albine le Pair (piano) en Tjeerd Van Wimersma
Greidanus (poëzie / dicht)

15 april | 13:30-15:30

Kinderactiviteit: Tafeldekken en zilver poetsen in de Bentinckkeuken

3 mei | 13:30-15:30

Kinderactiviteit: Een kasteel knutselen!

11 mei | 12:00-15:00

Oldtimer bijeenkomst op Kasteel Amerongen.
Prachtige oldtimers uit de jaren '20 staan opgesteld bij Kasteel Amerongen. Komt u even kijken?

13 mei | Hele dag

Speciale rondleiding voor Moederdag

20 mei | 11:00

Koffieconcert: Vocaal kwartet Oculus
met het programma 'Upstairs, downstairs'

21 mei | 13:30-15:30

Kinderactiviteit: cupcakes versieren in de Bentinckkeuken

26 mei | 20:00

Avondconcert: Ragazze Quartet
met het programma "Spiegel"

26 mei | 15:30-17:30

Oldtimer bijeenkomst op Kasteel Amerongen

3 juni | Hele dag

Start Help, de Keizer komt!

17 juni | 11:00

Koffieconcert: Wytske Holtrop (cello) & Edoardo Brotto (piano)

17 juni | 13:30-15:30

Kinderactiviteit: Vaderdagscadeau maken

17 juni | Hele dag

Om-des-Keizers-baard festival

Tickets en meer info:

www.kasteelamerongen.nl/wat-te-doen

De kinderen van Van Reede

Naar aanleiding van een stageonderzoek schrijf ik dit stuk in het bulletin van Kasteel Amerongen. Graag stel ik mij even aan u voor: ik ben Elleke de Ronde, masterstudente Kunstgeschiedenis aan de Radboud Universiteit te Nijmegen. Vanaf februari jl. loop ik stage op kasteel Amerongen waarbij ik conservator Lodewijk Gerretsen assisteert bij de tentoonstelling 'Help, de keizer komt', daarnaast onderzoek ik het hiernaast afgebeelde kinderportret. Op dit alleraardigste portret, dat hangt in de Grote Zaal van kasteel Amerongen, staan drie kinderen afgebeeld: nl Godard Adriaan (1716-1736), Frederik Willem (1717-1749) en Ursula Christina Reynira van Reede (1719-1747). De ouders van deze kinderen zijn Frederik Christiaan van Reede (1668-1719) en Henriette van Nassau Zuylestein (1688-1759). Frederik Christiaan van Reede was een Nederlandse militair en politicus ten tijde van Willem III van Oranje.

Frederik Christiaan van Reede en Henriette van Nassau Zuylestein trouwden in 1715 en de kinderen zijn geboren in Utrecht. Frederik Christiaan van Reede was de tweede graaf van Athlone en ging met zijn jonge gezin op Kasteel Amerongen wonen. Na het overlijden van Frederik Christiaan in 1719 bleven moeder Henriette en de kinderen op Kasteel Amerongen wonen. In de Andrieskerk te Amerongen bevindt zich nog altijd een rouwbord ter nagedachtenis aan Frederik Christiaan. Henriette van Nassau Zuylestein heeft veel betekend voor kasteel Amerongen. Zij heeft van het kasteel, door middel van een nieuwe inrichting en fraaie versieringen, een echt thuis gemaakt voor haar kroost. Daarnaast was zij druk met andere activiteiten, onder andere met muziek en het uitbreiden van de boekencollectie van het kasteel. De kinderen met hun hond vormen samen een beeldig plaatje waarbij ook het kasteel op de achtergrond te herkennen is. Godard Adriaan die de hond met een spitse snoet aait, houdt ook een pijl & boog vast dat kan refereren naar het kasteel als jachtoor

Onlangs is door Roel ten Klei (vrijwilliger van kasteel Amerongen) in Huis Rosendaal een kwitantie gevonden die hoogstwaarschijnlijk informatie verschaft over het kinderportret. Opmerkelijk is dat de kwitantie dateert uit 1749, terwijl Godard Adriaan toen al gestorven was. Hoogstwaarschijnlijk gaat het dan ook om een herdenkingsportret. De opdrachtgever van het portret is niet bekend. Wellicht verwijst Milady Gravin Athlone op de kwitantie naar Henriette van Nassau Zuylestein. Een ander portret, waarbij de kin-

deren tezamen met hun moeder staan afgebeeld, hangt in kasteel Middachten (gedateerd tussen 1725 – 1738). Daarnaast zijn de kinderen ook afzonderlijk van elkaar geschilderd, deze portretten hangen in kasteel Heeze. Ursula van Reede (meisje links op het schilderij) trouwde met Jan Maximiliaan Baron van Tuyll van Serooskerken die, na het overlijden van Ursula, met zijn tweede vrouw op Heeze is gaan wonen.

Onderzocht gaat worden of het portret op kasteel Amerongen (het schilderij is niet gesigneerd en het heeft ook geen datering) gebaseerd is op het portret dat in Middachten hangt, zodat het onderliggende verband tussen de schilderijen kan worden opgehelderd en de betekenis en ontstaansgeschiedenis van het portret achterhaald wordt.

Elleke de Ronde

Studente Kunstgeschiedenis aan de Radboud Universiteit te Nijmegen

Portret van Van Reede kinderen

1749 a la Haye Paris Pour Le Service de
Milady Contesse Daléme & Cte
par J. B. de
un grand tableau Représentant
Les portraits des trois Enfants ... 1400
de la Contesse de Daléme
J. B. de
1749

Kwitantie

Themabezoek: Help, de Keizer komt!

'Wie ter wereld had ooit kunnen dromen, dat onze kleine dorpje nog zulke een gewichtige rol zou vervullen in de wereld geschiedenis'. Zo begint de Amerongsche Courant uit 1918 zijn bericht over komst van de Duitse keizer Wilhelm II naar Kasteel Amerongen. Volgend jaar is het honderd jaar geleden dat op 11 november 1918 een wapenstilstand werd gesloten waarmee de Eerste Wereldoorlog eindigde. Op diezelfde dag arriveerde de gevluchte Wilhelm op Kasteel Amerongen. Op verzoek van de Nederlandse regering gaf Graaf van Aldenburg Bentinck hem onderdak.

Aanvankelijk zou Wilhelm drie dagen blijven, maar uiteindelijk bleef hij 18 maanden. Dit verblijf is in de vergetelheid geraakt. In 2018 staat Kasteel Amerongen daarom uitvoerig stil bij deze historische periode. Help, de keizer komt! neemt vanaf 3 juni de bezoeker mee naar de roerige periode rond het verblijf van keizer Wilhelm II.

Het dagelijks leven op Kasteel Amerongen wordt in hoge mate bepaald door de aanwezigheid van de keizer. Na zijn aankomst wordt het Kasteelterrein hermetisch afgesloten van de buitenwereld. De aanwezige pers, de pogingen tot ontvoering en de vele dreigbrieven veroorzaken veel spanning binnen de kasteelmuren. De bewoners worden zo onverwacht betrokken bij de nasleep van de Eerste Wereldoorlog. Het Themabezoek, Help, de keizer komt! vertelt deze belangrijke historische episode daarom vanuit het oogpunt van de bewoners. Hoe hebben zij deze hectische periode ervaren? Hoe gingen zij om met deze gast? En hoe gedroeg de keizer zich?

De aanwezigheid van de keizer had ook grote gevolgen voor Nederland. De overheid had zijn handen vol aan het in goede banen leiden van een overvloed van reacties uit binnen- en buitenland. Kasteel Amerongen was daarom even het middelpunt van Europa, misschien wel van de wereld. Het verblijf van de keizer is in meerdere opzichten een historisch moment voor Europa. De keizer tekende er op 28 november 1918 zijn troonsafstand. Daarmee kwam een einde aan het Duitse keizerrijk en de zogenoemde Hohenzollern-dynastie. De kleine wereld van alledaagse besognes en de grote wereld van de internationale politiek komen op een verrassende wijze op Kasteel Amerongen samen.

Deze zomer is Kasteel Amerongen weer ingericht als toentertijd. In de keukens staan de vele gerechten klaar voor het diner met de keizer en zijn staf. Het nog niet eerder vertoonde keizerlijk servies schittert in de eetkamer. En het eeuwenoude hemelbed waar de keizer in heeft geslapen is opgetuigd. De gepresenteerde menukaarten, brieven, historische

documenten, kranten en foto's geven een inkijkje in het dagelijks leven. Niet alleen in het kasteel maar ook in de tuin zullen de sporen van het verblijf van de keizer zichtbaar zijn. Help, de keizer komt! brengt dit jaar de turbulente maanden op Kasteel Amerongen weer onder de aandacht.

Lodewijk Gerretsen
Conservator Kasteel Amerongen

De keizer tijdens zijn zaagwerkzaamheden

De keizer bij aankomst op Kasteel Amerongen